

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010-2014

LEIDEN: GROEN, SOCIAAL EN OPEN

GROENLINKS

LEIDEN: GROEN, SOCIAAL EN OPEN

INHOUD	1
INLEIDING	2
I. GROEN LEIDEN	4
Klimaat - Het nieuwe Leidse klimaat	5
Verkeer - Ruim baan voor de fiets	6
Economie - Een EKOnomie voor de toekomst	9
Stadsnatuur - Gelukkig groen	10
Stadsdieren - Een beestachtig goede stad	11
II. SOCIAAL LEIDEN	12
Onderwijs en jeugd - Ontdek je talent	13
Werk en inkomen - Werken aan solidariteit	15
Zorg en welzijn - Een zorg minder	17
Wonen - Iedereen woont samen in Leiden	19
Mensen in de marge - Niemand op straat	20
III. OPEN LEIDEN	22
Bestuur - Een open gemeente	23
Veiligheid - Ruimte voor iedereen	24
Cultuur - Kunst van de stad	26
Diversiteit - Stad van vluchtelingen	27
Internationaal - Leiden wereldstad	29
FINANCIËEL PERSPECTIEF	30

LEIDEN: GROEN, SOCIAAL EN OPEN

GroenLinks wil zich de komende vier jaar inzetten om Leiden nog groener, socialer en meer open te maken. We kiezen voor een groene stad, voor duurzaamheid. Want in een stad die groener is door parken en grachten, is het fijn leven. Maar de stad moet ook vergroenen om een bijdrage te leveren aan een beter klimaat. We kiezen voor een sociale stad, voor solidariteit. We willen dat iedere Leidenaar de kans krijgt om vorm te geven aan het eigen leven. Daarom kiest GroenLinks voor een eerlijke verdeling van arbeid, inkomen en kennis tussen Leidenaren. We kiezen voor een open stad, voor vrijheid. In een open stad is er ruimte voor iedereen, voor verschillende levensstijlen, opvattingen en geloven. Vrijheid is meer dan jezelf kunnen zijn; vrije burgers nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor hun gemeente. Duurzaamheid, solidariteit en vrijheid staan niet op zich. Deze idealen worden in dit programma innig met elkaar verbonden.

Kiezen voor een groene stad is kiezen voor een sociale stad. Om in Leiden bij te dragen aan de strijd tegen klimaatverandering wil GroenLinks investeren in duurzame energie, openbaar vervoer, groene innovatie en energiebesparing. Dat is niet alleen een keuze voor een beter klimaat, maar bovendien een keuze voor duurzame werkgelegenheid in Leiden. Groen en sociaal gaan voor ons hand in hand.

Een sociale stad is een open stad. GroenLinks wil iedereen de mogelijkheid geven om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leven. Dat betekent dat we mensen willen ondersteunen en de ruimte willen bieden om zo veel mogelijk zelf keuzes te kunnen maken. Solidariteit en vrijheid kunnen niet uit elkaar getrokken worden.

Openheid en duurzaamheid gaan hand in hand. De open ruimte in en om de stad is voor iedereen toegankelijk. GroenLinks wil meer kunst en meer natuur in de openbare ruimte. Zo kunnen straten, pleinen en parken weer plekken worden waar oude en nieuwe Leidenaren elkaar graag ontmoeten. Een open stad kan niet zonder groen.

De rode lijn door dit programma is kiezen voor een sociale, groene en open stad. We zouden hier graag extra geld in willen investeren, maar we kunnen onze ogen niet sluiten voor de financieel-economische crisis waaronder Nederland gebukt gaat. Een crisis die mogelijk langdurig op de Leidse begroting zal drukken. Het is onze plicht slimme keuzes voor nu en de toekomst te maken, zodat Leiden sterker en mooier wordt. GroenLinks zet zich daarom in voor initiatieven die zoveel mogelijk werk creëren, rechtvaardig zijn en de economie in een groene richting duwen. Zo is er nu en straks veel meer werk te maken van nieuwe huizen, isolatie van oude woningen, nieuwe tramlijnen en windenergie. Kortom: een toekomstbestendige crisisaanpak.

24 jaar in het college

Sinds 1986 zit GroenLinks met een wethouder in het college. In het college en in de raad heeft GroenLinks zich sterk gemaakt voor een sociale, groene en open stad. Als wethouders Sociale Zaken drukten Hans de la Mar en Jan Laurier hun stempel op de stad. Het Leidse beleid op het gebied van arbeid en inkomen staat dankzij hen nog steeds bekend als een van het meest sociale van Nederland.

De laatste vier jaar is John Steegh namens GroenLinks wethouder voor Verkeer en Milieu. Dankzij zijn beleid wordt de binnenstad autoluw en beter bereikbaar met hoogwaardig openbaar vervoer. Ook worden de eerste stappen gezet om Leiden en de regio in 2035 klimaatneutraal te maken en krijgt het groen de bescherming die het verdient.

In de tussentijd heeft de fractie ook niet stil gezeten. GroenLinks Leiden nam initiatieven op het gebied van klimaat, inkomen en vluchtelingen. Hans van Egdom leidde een raadscommissie die kritisch keek naar de financiering van grote projecten en de politieke cultuur in de stad. Het rapport Van Egdom was een belangrijke stap in de richting van noodzakelijke bestuurlijke en politieke vernieuwing.

I. GROEN LEIDEN

GroenLinks wil dat Leiden een groenere stad wordt: een stad die zich optimistisch en vol overgave inzet voor een beter milieu. Een gemeente die nieuwe, groene initiatieven van bedrijven en inwoners de ruimte geeft. Een stad die zorgvuldig omgaat met haar natuur en haar dieren.

Een groenere stad gebruikt al haar kennis en energie om iets te doen aan de klimaatverandering. GroenLinks wil dat Leiden, door het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen en het besparen en duurzaam opwekken van energie, in 2035 klimaatneutraal is. Om dit te bereiken geeft de gemeente natuurlijk zelf het goede voorbeeld. Maar de gemeente Leiden kan meer doen: inwoners, bedrijven en de universiteit moeten meer betrokken, gestimuleerd en geholpen worden om van Leiden een groenere, duurzame stad te maken.

Leiden is een dichtbevolkte stad waar maar weinig ruimte is voor stadsnatuur. GroenLinks wil dat de gemeente de groene ruimte goed beschermt en onderhoudt. Maar de gemeente kan meer doen: door creatief om te gaan met de schaarse ruimte kan bestaande natuur worden verrijkt en zelfs nieuwe stadsnatuur gemaakt worden.

Er is genoeg kennis om groene ontdekkingen in Leiden een plek te geven. Het is nu de tijd om die kennis te gebruiken en om met gezamenlijke inspanningen van Leiden een 'gelukkige groene stad' te maken.

Klimaat - Het nieuwe Leidse klimaat

Leiden kan bijdragen aan een beter klimaat door te kiezen voor duurzame energie. Energie uit zon en wind is schoon en hernieuwbaar. Daarnaast stimuleert Leiden energiebesparing; dat spaart kosten en het klimaat. Zo kan de gemeentelijke organisatie in 2015 en de stad Leiden in 2035 klimaatneutraal zijn. De gemeente heeft hiervoor wel haar burgers en ondernemers nodig.

- 1 Er komen minimaal vijf windmolens aan de snelweg A4. Hiervoor richt de gemeente de Leidse Windmolen Coöperatie op. Alle inwoners van Leiden kunnen hierin participeren.
- 2 De gemeente Leiden geeft zelf het goede voorbeeld. De gemeente stelt een intern klimaatbesparingsplan op en de gemeentelijke organisatie is in 2015 klimaatneutraal.
- 3 Op straatverlichting kan veel energie bespaard worden. Daarom wordt deze zo snel mogelijk voorzien van energiezuinige lampen. De gemeente plaatst zoveel mogelijk flexibele, dimbare straatverlichting.
- 4 Op zoveel mogelijk gemeentelijke instellingen zoals scholen, sporthallen en zwembaden worden zonnepanelen, zonneboilers en andere energiebesparende installaties geplaatst.
- 5 Groene daken zijn een goede manier van isolatie en waterberging. Op gebouwen van de gemeente komen zoveel mogelijk groene daken.
- 6 Er worden afspraken gemaakt met de Leidse woningbouwcorporaties over isolatie van huurwoningen. Alle Leidse huurwoningen moeten goed worden geïsoleerd en voorzien worden van dubbelglas. Ook krijgen alle huurwoningen watermeters. Dat is winst voor huurder en klimaat.
- 7 Er komt een Leids Klimaatfonds. Tegen een lage rente kunnen huizenbezitters en ondernemers bij dit fonds een lening afsluiten voor duurzame investeringen zoals dubbele beglazing, isolatie, zonneboilers en zonnepanelen.
- 8 Bouwaanvragen voor zonnepanelen en zonneboilers aan de achterzijde van woningen buiten het beschermde stadsgezicht worden niet op welstand getoetst.
- 9 Nieuwbouw- en renovatieprojecten zoals in Zuid-West worden voorbeelden van duurzaam bouwen.

- 10 De gemeente start een heldere voorlichtingscampagne om inwoners te informeren over de manier waarop zij gemakkelijk energie en water kunnen besparen en hun huis kunnen isoleren.
- 11 Het wordt eigenaren van monumenten gemakkelijker gemaakt om dubbel glas aan te brengen.
- 12 Door middel van voorlichting, financiële prikkels en handhaving maakt de gemeente actief werk van energiebesparing bij bedrijven.
- 13 In samenwerking met ondernemersverenigingen start de gemeente experimentele klimaatprojecten zoals koude/warmteopslag.
- 14 GroenLinks is voorstander van terrasverwarming als de energie daarvoor zelfvoorzienend, lokaal en duurzaam wordt opgewekt, bijvoorbeeld door de warmte die vrijkomt bij bierkoeling te gebruiken, of door de aanleg van zonnepanelen op het dak.
- 15 Natuur- en milieueducatie is belangrijk om een beter begrip van milieu- en klimaatproblemen te krijgen. Op alle Leidse basis- en middelbare scholen moet hiervoor aandacht zijn.
- 16 De gemeente Leiden oefent invloed uit op de Universiteit Leiden en de Hogeschool Leiden om zo veel mogelijk energievriendelijk en duurzaam te werk te gaan en in 2035 klimaatneutraal te zijn.

Verkeer - Ruim baan voor de fiets

De fiets is het belangrijkste vervoersmiddel voor de meeste Leidenaren. GroenLinks vindt daarom dat er ruim baan gegeven moet worden aan de fiets; door nog betere fietsverbindingen in de stad en regio en door gratis fietsenstallingen in de binnenstad. Naast de fiets is goed openbaar vervoer belangrijk voor de stad. De toekomstige tram is een goed begin voor een nieuw netwerk dat uitgebreid moet worden richting Leiderdorp, Den Haag en Zoetermeer. GroenLinks is een voorstander van het autoluw maken van de binnenstad en wil in de rest van de stad het autoverkeer over de toekomstige ringwegen leiden.

- 17 Fietspaden moeten beter onderhouden worden, alle hoofd fietswegen moeten worden geasfalteerd en op onveilige en drukke oversteekplekken moeten ongelijkvloerse kruisingen gerealiseerd worden.

- 18 Fietsende jeugd verdient een betere bescherming. Fietsroutes naar scholen worden extra veilig ingericht. Om spelende kinderen, voetgangers en fietsers te beschermen wordt er in alle woonwijken een snelheidslimiet van 30 km/uur ingevoerd en worden op onveilige punten snelheidsremmende voorzieningen zoals drempels aangebracht.
- 19 Gratis en beveiligd parkeren bevordert het fietsgebruik. Er moeten dus meer fietsparkeerplaatsen komen. Ook komen er een aantal grote gratis, bewaakte fietsenstallingen in de binnenstad, om te beginnen bij de Aalmarkt. Een aantal autoparkeerplaatsen, bijvoorbeeld op de Langebrug, wordt vervangen door (bak)fietsparkeerplaatsen.
- 20 Kano's, roeiboten en boten met elektrische aandrijving krijgen voorrang bij de aanwijzing van een ligplaatsvergunning.
- 21 De aanleg van de RijnGouweLijn zal binnenkort beginnen. GroenLinks vindt dat deze tram een goede basis vormt voor verdere ontwikkeling van het openbaar vervoer in de stad en regio. Op termijn wordt de tram uitgebreid met lijnen naar Leiderdorp, Den Haag, Zoetermeer en Voorschoten.
- 22 De stationshal van Leiden Centraal is een openbare ruimte, een wandelroute naar het LUMC en Bio Science Park en een klein winkelgebied. De stationshal moet daarom voor iedereen toegankelijk blijven. De NS toegangspoortjes worden om die reden verplaatst naar de trappen en liften.
- 23 Spoorverdubbeling op het traject Leiden-Utrecht is noodzakelijk en dient er snel te komen.
- 24 GroenLinks wil dat er zo min mogelijk overstappunten (het liefst helemaal geen) nodig zijn om met de bus van de buitenwijken in het centrum te komen.
- 25 De kwaliteit van de Regiotaxi is onvoldoende: de taxi is te vaak te laat. Daarom maken veel ouderen geen gebruik meer van de Regiotaxi, terwijl zij er wel recht op hebben. Bij een nieuwe aanbesteding van de Regiotaxi worden strengere kwaliteitseisen aan de vervoerder gesteld.
- 26 Taxi's zijn een noodzakelijke aanvulling op het openbaar vervoer. De gemeente gaat strenger controleren op klantvriendelijkheid, vergunningen en rijtijden om de kwaliteit en veiligheid van de taxi te verbeteren. De taxistandplaats bij het station wordt beter onderhouden.
- 27 Om de binnenstad autoluw te maken is de Ringweg-Oost noodzakelijk. Voor GroenLinks is een tunnel onder de Zijl de enige tracé-optie. Een route via de Sumatrastraat is voor GroenLinks uitgesloten.

- 28 GroenLinks is vóór een autoluwe binnenstad vanwege het milieu en de leefbaarheid. Een autoluwe binnenstad is aantrekkelijker voor bewoners en toeristen. Het Rapenburg is de mooiste gracht van Leiden en daarom pleit GroenLinks voor het autovrij maken van het Rapenburg.
- 29 GroenLinks wil de leefbaarheid en veiligheid rondom de Churchillaan verbeteren. De Rijnlandroute kan hier mogelijk aan bijdragen, maar is voor GroenLinks alleen aanvaardbaar in een route onder het maaiveld. Daarnaast zijn andere aanpassingen noodzakelijk om de situatie rondom de Churchillaan te verbeteren.
- 30 Het transferium aan de A44 wordt verbeterd en er komt een nieuw transferium aan de A4. Beide transferia worden goed ontsloten door het openbaar vervoer. Naast tram en bus kunnen ook busjes van het Stadspaarkeerplan de transferia gaan bedienen. Totdat de tram rijdt kan gebruik gemaakt worden van parkeergelegenheid op de Haagweg.
- 31 Er komen goed bereikbare parkeergelegenheden buiten de binnenstad. Nieuwe parkeergarages binnen de singels, bijvoorbeeld op de Kaasmarkt en de Garenmarkt, zijn daarom niet nodig.
- 32 Om wildparkeren aan de randen van de binnenstad te voorkomen wordt ook daar parkeerrestrictie ingevoerd. Dit gebeurt in samenwerking met wijkverenigingen en buurtorganisaties.
- 33 Vrachtvervoer in de binnenstad moet zoveel mogelijk beperkt worden. Grote vrachtwagens zorgen voor veel vervuiling en voor overlast voor bewoners en bezoekers. Er wordt een systeem opgezet, waarbij de vracht bij de transferia wordt overgeheveld naar kleine schone bestelwagens die de vracht in de stad rondbrengen.
- 34 Om de luchtkwaliteit te bevorderen en geluidsoverlast en CO₂-emissies van het verkeer te verminderen, worden alle verkeerslichten en -regelingen op de hoofdroutes opnieuw afgesteld, zodat doorgaand (vracht)verkeer minder vaak hoeft te stoppen of op te trekken. Voor het milieu is het beter dat secundair verkeer uit zijstraten iets langer moet wachten als er veel (vracht)verkeer op een hoofdroute aankomt.
- 35 Er komen steeds meer elektrische auto's, brommers en fietsen op de markt. De gemeente zal in samenwerking met energiemaatschappijen oplaadpunten hiervoor realiseren.

Economie - Een EKonomie voor de toekomst

GroenLinks wil niet dat in tijden van crisis, werkloosheid en bezuinigingen het milieu naar de tweede rang wordt geschoven. Juist door economie en ecologie aan elkaar te verbinden ontstaan er nieuwe kansen voor een duurzame economische ontwikkeling. GroenLinks wil groene innovatie stimuleren. Milieuvriendelijke bedrijvigheid levert werkgelegenheid op. Kortom groen werkt!

- 36 Er komt een creatieve, flexibele, gezamenlijke bedrijfsruimte voor startende ondernemers. Hier kunnen mensen elkaar inspireren en helpen. Starters en mensen die vanuit een werkloosheidssituatie een eigen bedrijf willen opstarten krijgen hier speciale faciliteiten aangeboden.
- 37 De wijk economie wordt gestimuleerd. Er moet opstarthulp komen voor nieuwe ondernemers. Er worden microkredieten beschikbaar gesteld en er komen gunstige regelingen voor ondernemers in achterstandswijken. Ook wordt het makkelijker voor ondernemers om zich in goedkope en soms vervallen panden en garageboxen te vestigen.
- 38 Herstructurering en intensievere bebouwing van bedrijventerreinen is noodzakelijk en kan nieuwe banen opleveren. De bedrijventerreinen moeten klimaatneutraal ingericht worden.
- 39 Het bebouwen van de Oostvlietpolder heeft voor GroenLinks geen prioriteit. Als de Oostvlietpolder toch wordt bebouwd, dan staan recreatie en openbaar groen voorop. Bovendien moet een eventueel bedrijventerrein, maximaal 29 van de 180 hectare groot, het meest groene en duurzame van de Randstad worden.
- 40 Gelukkig neemt de vraag naar milieuvriendelijke en biologische levensmiddelen toe. Om dit te bevorderen komt er op de Hooglandse Kerkgracht een uitgebreide regionale en biologische weekmarkt.
- 41 Leiden leeft niet alleen van maandag tot en met zaterdag van 10.00 tot 18.00 uur. Op de maandelijkse koopzondag worden (culturele) evenementen gestimuleerd die ervoor zorgen dat Leiden dan echt leeft.
- 42 Er komen meer inzamelpunten voor groente-, fruit- en tuinafval, glas, klein chemisch afval, textiel, papier/karton en kunststof. Deze nieuwe inzamelcontainers, worden zo veel mogelijk ondergronds geplaatst.
- 43 Er komt een sms-service voor zwerfend vuil. Dit wordt binnen korte tijd opgeruimd door een zwerfvuilteam.

Stadsnatuur - Gelukkig groen

Leiden kan veel groener. GroenLinks wil de verschillende groene gebieden rond de stad met elkaar verbinden. We willen de stad vergroenen met meer parken, speeltuinen en stadslandbouw. In een groenere stad is het fijner om te wonen en te ontspannen. Maar Leiden is niet alleen groen. Ook blauw is een kleur die bij onze stad hoort. Het unieke Leidse grachtenpatroon wordt uitgebreid met nieuwe grachten.

- 44 De gemeente stimuleert actief stadslandbouw in Leiden. Inwoners worden door de gemeente geholpen bij het aanleggen van (buurt)moestuinen.
- 45 Het Kooipark en Stevenspark kunnen levendige stadsparken worden. Hiervoor gaat de gemeente met de bewoners plannen maken. Ook kunnen er nieuwe parken aangelegd worden zoals het Singelpark en een stadspark aan de Korte Vliet.
- 46 Het beheer van het openbaar groen en straten wordt volledig ecologisch. Dit bevordert de kwaliteit van het leefgebied van stadsdieren zoals vogels en vlinders.
- 47 Bomen zijn belangrijk voor de opname van CO₂-uitstoot uit de lucht. Bovendien maken bomen de stad gezelliger en groener. Daarom moeten er meer bomen in de stad geplant worden. Gezonde bomen die moeten worden gekapt worden herplant.
- 48 Vroeger had Leiden veel meer grachten dan nu. Een aantal gedempte grachten kan weer geopend worden, beginnend met de Lange Mare. Ook wordt onderzocht of er nieuwe grachten gegraven kunnen worden in wijken waar wateroverlast is, bijvoorbeeld in de Kooi.
- 49 De groene gebieden van de stad worden met elkaar verbonden door ecologische verbindingzones. Gedacht kan worden aan een zone van Vlietland, naar Cronestein, De Bult tot aan de Kagerplassen.
- 50 Het Groene Hart moet open blijven en moet voor fietsers en wandelaars vanuit Leiden beter toegankelijk gemaakt worden.

Stadsdieren - Een beestachtig goede stad

De mens is niet de enige diersoort die in Leiden woont. Er leven ook veel huisdieren en wilde stadsdieren. In Leiden moet er ruimte zijn voor mensen én dieren. Dat betekent dat de gemeente zich actief inzet voor dierenwelzijn.

- 51 Het Dierentehuis Stevenshage heeft betere huisvesting nodig. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid van een nieuw (regionaal) asiel in Leiden. Dit nieuwe asiel krijgt ook een educatieve functie. Het Dierentehuis Stevenshage krijgt een hogere jaarlijkse toelage.
- 52 De Dierenambulance-Vogelasiel Regio Leiden is nu volledig afhankelijk van donaties. De gemeente Leiden gaat de dierenambulance financieel ondersteunen en vraagt andere gemeentes in de regio dit ook te doen.
- 53 Op dierendag organiseert de gemeente een chipactie voor alle honden en katten van Leiden.
- 54 Overlast door de wilde stadsdieren, zoals duiven, meeuwen en ganzen, wordt aangepakt door de oorzaak weg te nemen, bijvoorbeeld door ondergrondse vuilopslag en snellere stadsreiniging na markten en evenementen.
- 55 Circussen zijn welkom in de stad maar er horen volgens GroenLinks geen wilde dieren thuis in het circus. Alleen een circus zonder wilde dieren kan een vergunning krijgen.
- 56 In kantines en bij recepties van de gemeente worden alleen scharrel- en/of biologische producten gebruikt, die bij voorkeur afkomstig zijn uit de regio, en wordt gezorgd voor de aanwezigheid van vegetarisch voedsel.

II. SOCIAAL LEIDEN

GroenLinks streeft naar een solidaire samenleving: een samenleving waarin iedereen de mogelijkheid heeft om zelf vorm te geven aan het eigen leven. Een samenleving waarin mensen ondersteund worden om zich te emanciperen uit armoede en achterstelling. Dat vereist een eerlijke verdeling van welvaart. Juist in tijden van economische neergang houdt GroenLinks oog voor mensen met de minste kansen. Solidariteit is meer dan een eerlijke inkomensverdeling. In een solidaire samenleving kan iedereen mee doen en hoeft niemand aan de kant te staan. Daarom is onderwijs voor GroenLinks zo belangrijk. Onderwijs emancipeert mensen uit armoede en achterstand. GroenLinks wil armoede ook aanpakken door werk voor iedereen te verzekeren. Naast betaald werk zijn ook vrijwilligerswerk en mantelzorg manieren om deel te nemen aan de samenleving.

Als mensen zorg of ondersteuning nodig hebben moet de gemeente dat op een zodanige manier aanpakken dat mensen grip op hun leven kunnen houden. Zelfstandig wonen is hierbij belangrijk. Huisvesting is ook voor veel starters een probleem. De gemeente maakt van de beperkte ruimte in Leiden gebruik om met name te bouwen voor starters.

Onderwijs en jeugd - Ontdek je talent

Iedereen heeft talenten. Onderwijs is de manier om die talenten te leren kennen en te ontwikkelen. Onderwijs geeft jongeren die opgroeien in armoede en achterstand, een eerlijke kans om hun eigen leven vorm te geven. Leiden is een stad van vele scholen: van basisscholen tot de universiteit. Zo kan iedereen onderwijs krijgen dat past bij zijn of haar talenten. Maar jong zijn is meer dan naar school gaan: in Leiden moeten kinderen zorgeloos kunnen opgroeien. Op groene schoolpleinen, in leuke speeltuinen en bij gezellige muziek- en sportverenigingen kunnen kinderen vrij spelen en sporten.

- 57 Ieder kind gaat naar school. Alle soorten onderwijs krijgen te maken met vroeg tijdige schooluitval. Elke school maakt een plan van aanpak voor de preventie van schooluitval. Leerlingen krijgen ondersteuning op maat voordat zij uit dreigen te vallen. Als leerlingen korte tijd zijn uitgevallen neemt de school de verantwoordelijkheid hen te blijven ondersteunen om terugkeer mogelijk te maken.
- 58 De school moet een ontmoetingsplek zijn voor mensen van verschillende achtergronden. Om segregatie in het onderwijs te bestrijden mogen onorthodoxe maatregelen genomen worden.
- 59 Sociale vaardigheden worden onderdeel van het programma van de Leidse basis- en middelbare scholen. Geen leerling verlaat een Leidse middelbare school zonder voorlichting over alcohol, drugs, weerbaarheid, schulden, homoseksualiteit, pesten en discriminatie.
- 60 De gemeente ondersteunt bemiddeling tussen scholen en potentiële werkgevers voor maatschappelijke stages en de gemeente levert zelf een substantieel aanbod in alle stages.
- 61 Iedere school voor basis- en voortgezet onderwijs wordt een brede school. Als dat niet in één gebouw kan dan vormt de school in de omgeving een virtuele brede school, dat wil zeggen dat buitenschoolse activiteiten gedeeld worden met andere scholen of organisaties.
- 62 Het binnenklimaat op basisscholen moet verbeterd worden om gezondheidsklachten en leerproblemen te voorkomen. Alle scholen in Leiden voldoen, vóór het schooljaar 2011-2012 begint, aan de wettelijke eisen voor een gezond binnenklimaat.

- 63 Diversiteit aan scholingsmogelijkheden in de Leidse regio voor kinderen en jongeren (4 - 18 jaar) met stoornissen uit het autismespectrum en de belangrijkste varianten daarvan moet gegarandeerd blijven.
- 64 Voor kinderopvang zijn in Leiden al jarenlang wachtlijsten. De gemeente stimuleert het creëren van meer opvangplekken, zodat ouders tijdig verzekerd zijn van een plek voor hun kind.
- 65 Om te onderzoeken hoe Leidse jongeren hun stad en wijk zouden willen verbeteren komt er een Stadsenquête Junior.
- 66 Er komt een Leidse Jeugdraad waarin jongeren vertegenwoordigd zijn. Deze jeugdraad adviseert, gevraagd en ongevraagd, de gemeenteraad en de wethouders over dingen die jongeren aangaan.
- 67 In elke wijk moet er voor jongeren voldoende te doen zijn. In wijken waar dit niet het geval is realiseert de gemeente in samenwerking met het jongerenplatform jongerenplekken, die zoveel mogelijk worden beheerd door jongeren zelf. De gemeente zet zich in voor de realisatie van een extra Richard Krajicek Playground in de Stevenshof en een Johan Cruijff Court in Noord.
- 68 Schooltuinen hebben een belangrijke functie om kinderen op een speelse manier kennis te laten maken met de natuur, dieren en het milieu. De gemeente biedt leerlingen de mogelijkheid om op volkstuintencomplexen moestuintjes te onderhouden en stimuleert de scholen om schoolpleinen groener in te richten.
- 69 Elke wijk moet beschikken over voldoende openbare speelplekken voor kinderen. De gemeente maakt voor ouders inzichtelijk waar deze plekken zijn. De gemeente steunt de Leidse speeltuinverenigingen en de openingstijden van de speeltuinen worden verlengd.
- 70 Sport- en spelmogelijkheden in de openbare ruimte worden door de gemeente beter vormgegeven en beter onderhouden. Wandel-, fiets-, en skeelerroutes moeten worden uitgebreid.
- 71 Sport- en muziekverenigingen worden aangemoedigd om mensen met een handicap een aangepast sportaanbod te leveren. Ze krijgen daarbij hulp van de gemeente.
- 72 Er komen straat- en wijktoernooien in verschillende sportdisciplines. De gemeente helpt bij het opzetten van deze competities.

Werk en inkomen - Werken aan een solidaire stad

Iedere Leidenaar moet de kans krijgen om zich te ontplooiën. Niemand hoeft aan de kant te staan. Juist nu de gevolgen van de economische crisis zichtbaar worden, maakt GroenLinks zich sterk voor werkgelegenheid en een eerlijke inkomensverdeling. Betaald werk is voor veel mensen een belangrijke manier om deel te nemen aan de maatschappij en zich te ontplooiën. Maar er is meer dan betaald werk: vrijwilligerswerk en het zorgen voor zieke familieleden en vrienden zijn ook vormen van waardevolle maatschappelijke participatie. Armoede mag mensen nooit uitsluiten van de samenleving. De gemeente voert een rechtvaardig armoedebeleid. Taboes rondom deze regelingen moeten doorbroken worden.

- 73 Om ervoor te zorgen dat iedereen een reïntegratietraject op maat krijgt wordt als iemand een uitkering aanvraagt, in het Werkatelier een analyse gemaakt van zijn of haar talenten en capaciteiten. Het persoonlijke reïntegratietraject dat daarop volgt gaat uit van de capaciteiten, de talenten, het opleidingsniveau en de wensen van mensen zelf. De mogelijkheid van een second opinion door een onafhankelijk arbeidsadviseur maakt deel uit van het beleid.
- 74 Alleenstaande ouders met kinderen onder de vier hoeven alleen deel te nemen aan een volledig reïntegratietraject als adequate kinderopvang gegarandeerd is.
- 75 Mensen met een uitkering kunnen worden vrijgesteld van hun sollicitatieplicht als ze vrijwilligerswerk doen of mantelzorg verlenen. De gemeente gaat op zoek naar creatieve mogelijkheden om hun onkosten te vergoeden.
- 76 De gemeente stimuleert bedrijven om mensen met een arbeidshandicap in dienst te nemen. Als de gemeente zelf iets aanbesteedt maakt ze afspraken met de werkgever om uitkeringsgerechtigden en arbeidsgehandicapten aan te nemen.
- 77 De gemeente neemt meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst en neemt meer producten en diensten van de Zijlbedrijven af. De Zijlbedrijven sluit meer convenanten met werkgevers om deze mensen aan het werk te helpen.
- 78 De gemeente zet extra in op het aan het werk helpen van jongeren. Dit kan bijvoorbeeld door een Regionaal banenplan in samenwerking met het midden- en kleinbedrijf.

- 79 De gemeente stimuleert en bevordert volwassenenonderwijs zodat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hun kansen op werk kunnen vergroten.
- 80 Het Leidse minimabeleid dient behouden en zo nodig uitgebreid te worden. Daarbij zoekt Leiden de grenzen op van wettelijk mogelijk is, ter bestrijding van armoede. Bedragen worden zo veel mogelijk geïndexeerd.
- 81 De gemeente gaat bestanden koppelen zodat onderbenutting van bijzondere bijstand, huursubsidie en kwijtscheldingsmogelijkheden wordt tegengegaan. De privacy van mensen wordt hierbij zoveel mogelijk beschermd.
- 82 Er komt een formulierenbrigade die mensen helpt met het invullen van formulieren voor gemeentelijke en landelijke regelingen voor inkomensondersteuning. De formulierenbrigade gaat actief op zoek naar mensen die recht hebben op bepaalde regelingen.
- 83 Lokale initiatieven zoals de voedselbank bereiken mensen die de gemeente moeilijk kan bereiken. De gemeente ondersteunt deze initiatieven, bijvoorbeeld door de huur van het pand van de voedselbank voor een lange termijn op zich te nemen.
- 84 Als de gemeente mensen op het sociale minimum financieel steunt om witgoed te kopen dan stimuleert ze hen om duurzame en energiezuinige producten te kopen. Dit bespaart geld en is goed voor het milieu.
- 85 Wachtlijsten bij de schuldhulpverlening zijn niet acceptabel en moeten zo snel mogelijk worden weggewerkt. Schuldenproblematiek gaat niet samen met lange wachttijden bij hulpverlenende instanties.

Zorg en welzijn - Een zorg minder

GroenLinks is solidair met mensen die zorg nodig hebben. Ouderdom, ziekte of een handicap mag nooit een reden zijn voor sociale isolatie en armoede. Solidariteit betekent meer dan financiële ondersteuning, GroenLinks wil dat ouderen en gehandicapten baas kunnen blijven over hun eigen leven. Juist in de zorg bieden we mensen keuzevrijheid en ondersteunen we hen om zelfstandig te blijven. Veel mensen vragen in eerst instantie niet bij gemeentelijke instellingen om hulp, maar bij familieleden en vrienden, die hierdoor mantelzorgers worden. Deze mantelzorgers verdienen respect, steun en aandacht van de gemeente.

- 86 Mantelzorgers verdienen meer aandacht van de gemeente. De gemeente zorgt daarom dat het steunpunt mantelzorg zijn werk goed kan doen. Docenten en hulpverleners worden voorgelicht over de specifiek kwetsbare positie van jonge mantelzorgers. Het aanbod van tijdelijke overname van de zorgtaken om de mantelzorg te ontlasten (respitzorg) wordt uitgebreid.
- 87 De gemeente geeft veel aandacht aan preventie en tijdige signalering op alle gebieden van gezondheid en maatschappelijk welzijn.
- 88 De gemeente zorgt dat de mensen die het aangaat, goed op de hoogte zijn van de voorzieningen waarvan ze gebruik mogen maken. Daarbij wordt speciaal aandacht gegeven aan nieuwe Leidenaren en mensen die moeite hebben met het begrijpen van geschreven informatie.
- 89 De gemeente stimuleert uitbreiding van het aantal wijkgezondheidscentra, zodat bijvoorbeeld huisartsen en verloskundigen beter kunnen gaan samenwerken.
- 90 Bij de toenemende invloed van de marktwerking in de zorg mag de regierol van de gemeente niet losgelaten worden. De gemeente reageert alert op nieuwe ontwikkelingen. Zij voorkomt dat zorggebruikers hiervan de dupe worden, dan wel zorgt ervoor dat zorggebruikers hiervan maximaal kunnen profiteren, bijvoorbeeld door voorlichting.
- 91 Aanbieders van thuiszorg en hulp in de huishouding concurreren vooral op kwaliteit en minder op prijs. Er komt een minimumprijs die zodanig is vastgesteld dat zorgaanbieders hun werknemers goed kunnen betalen.
- 92 De indicatiestelling voor het ontvangen van zorg bij ouderdom, handicap of ziekte dient zorgvuldig te gebeuren. Een huisbezoek door een indicatiesteller is een vast onderdeel van de procedure. De telefonische intake wordt zo veel mogelijk vermeden.

- 93 Mensen die zorg nodig hebben moet zoveel mogelijk de vrije keus worden geboden. Onder andere of zij thuis of in een instelling hulp willen ontvangen. Bij de keuze van thuiszorg en hulp in de huishouding dient de voorkeur van de zorgontvanger voorop te staan.
- 94 Ouderen en mensen met een beperking moeten zo lang mogelijk zelfstandig en comfortabel kunnen wonen. Dat vereist geschikte woningen. De gemeente gaat zelf toetsen of woningen levensloopbestendig genoemd kunnen worden.
- 95 De hoogte van de eigen bijdrage voor een zorgvoorziening mag nooit een belemmering zijn voor mensen om van deze zorgvoorziening gebruik te maken. Eventueel kan de bijzondere bijstand hiervoor aangesproken worden.
- 96 De van het Rijk ontvangen gelden voor zorg en maatschappelijke ondersteuning moeten volledig daaraan besteed worden. De gemeente betaalt weer verhoogde toiletputten, wandbeugels en vergelijkbare voorzieningen.
- 97 Mensen met een beperking moeten geen onnodige belemmeringen ondervinden om gebruik te kunnen maken van openbare voorzieningen of om zich vrij door de stad te kunnen bewegen. Met name de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers en de onbelemmerde doorgang voor blinden moet op veel plaatsen verbeterd worden.
- 98 De gemeente ondersteunt waar nodig organisaties die zich richten op belangenbehartiging van kwetsbare groepen in de samenleving. Er wordt op toegezien dat deze groepen zich daadwerkelijk door deze organisaties vertegenwoordigd voelen.

Wonen - Samen wonen in een groene stad

Veel mensen willen in Leiden wonen, maar Leiden is één van de meest dichtbevolkte steden van Nederland. Daarom wil GroenLinks in Leiden creatiever omgaan met de bestaande ruimte. Omdat we geen ruimte voor grootschalige nieuwbouw hebben, vindt GroenLinks dat er meer de hoogte in gebouwd kan worden, in het bijzonder rondom openbaarvervoersknooppunten. Om iedereen een kans te geven op de woningmarkt wordt er divers gebouwd, waarbij er bijzondere aandacht is voor starters, zowel op de huur- als op de koopmarkt. GroenLinks wil in Leiden duurzaam bouwen en verbouwen, zowel op de huur- als op de koopmarkt, dat is winst voor de bewoners en voor het klimaat.

- 99 Er zijn meer studentenwoningen nodig. Naast studentenwoningen in de binnenstad moeten er ook studententcomplexen gerealiseerd worden buiten de binnenstad, bijvoorbeeld in Leiden Noord, in Zuid-West en op het Bio Science Park. Nieuwe en bestaande studentenhuizen moeten klimaatneutraal en energiezuinig worden.
- 100 GroenLinks vindt dat er in de hoogte gebouwd kan worden, mits dit geen belemmering vormt wat betreft uitzicht en lichtinval van omwonenden.
- 101 Bij nieuwbouw en herstructurering zet de gemeente in op betaalbare huur- en koopwoningen. Zo kunnen starters gemakkelijker een huis vinden.
- 102 In Leiden is niet alleen behoefte aan eengezinswoningen en appartementen maar ook aan alternatieve vormen van huisvesting zoals woon/werkhuizen en woongemeenschappen. In bouwplannen wordt hiermee rekening gehouden.
- 103 De gemeente laat geen panden die in haar bezit zijn leegstaan. Er wordt altijd gezocht naar een tijdelijke bestemming hiervoor. Bij anti-kraak huisvesting wordt de beschikbare ruimte optimaal benut. Particulieren en bedrijven die panden laten verkrotten of grond braak laten liggen worden onteigend.
- 104 GroenLinks vindt dat in de binnenstad ook sociale huurwoningen horen. Het aantal sociale huurwoningen in de binnenstad mag daarom niet afnemen.
- 105 Sociale huurwoningen buiten de binnenstad die gesloopt worden, moeten worden gecompenseerd, bijvoorbeeld in wijken met weinig sociale huurwoningen.
- 106 Het woningsverdelingssysteem Woonzicht wordt transparanter waardoor starters hun geschoonde positie kunnen zien. Daarnaast geeft het starters en jongeren een betere kans om een woning te vinden.

- 107 Leidse wijken met een bijzondere cultuurhistorische waarde verdienen extra bescherming tegen aantasting. Behoud van de Oude Kooi en de Tuinstadwijk heeft voor GroenLinks de voorkeur boven sloop.
- 108 Voor de levendigheid en diversiteit van een wijk is het goed als meerdere inkomensgroepen door elkaar heen wonen. Dit kan bevorderd worden door woningtypen in diverse prijsklassen te bouwen. De gemeente maakt dit mogelijk in wijken met een eentonig woningaanbod.
- 109 De organisaties in de Vrijplaats Koppenhinksteeg (Weggeefwinkel, Linkse kerk en Fabel van de Illegaal) zijn van groot maatschappelijk belang en dienen daarom voortgezet te worden op een geschikte locatie in de binnenstad.
- 110 Huurders dienen vroegtijdig betrokken te worden bij plannen om hun woning te renoveren of slopen. Goede ondersteuning is daarbij noodzakelijk. De gemeente maakt daarom geld vrij voor het FHLO, de overkoepelende huurdersorganisatie, zodat deze bij corporatieoverschrijdende projecten de huurders kan ondersteunen.

Mensen in de marge - Niemand op straat

GroenLinks wil dat Leiden een stad is waarin het goed wonen en leven is. Samen leven is daarbij de rode draad. Niemand wordt uitgesloten: iedereen kan bijdragen aan de samenleving en zijn verantwoordelijkheid nemen. Dus ook de mensen die afhankelijk zijn van zorg. Want soms raakt het leven van mensen uit de rails. De gemeente zorgt voor een vangnet voor de mensen die dit nodig hebben en stelt mensen in staat de regie en verantwoordelijkheid over hun eigen leven zo veel mogelijk in eigen hand te nemen.

- 111 De gemeente realiseert voldoende opvang voor daklozen en houdt rekening met specifieke eisen van ouderen, jongeren en van mensen die tijdelijke opvang nodig hebben. Een beperkte groep daklozen functioneert beter op geïsoleerde woonplekken. Daarom breidt de gemeente het aantal containerwoningen (de zogenaamde spaceboxen) uit.

- 112 De gemeente moet meer aandacht hebben voor het voorkomen van dakloosheid. Huisuitzetting mag onder geen beding als gevolg hebben dat mensen op straat moeten leven. Als iemand de huur voor langere tijd niet betaald wordt actie ondernomen. Er komt een maatschappelijk werker langs om te kijken wat de reden is van de huurachterstand en om te beoordelen of er hulp nodig of gewenst is. Er is voldoende hulp en huisvesting na detentie.
- 113 De gemeente houdt in haar 'inclusieve beleid' ook rekening met psychisch kwetsbare mensen, die niet vanzelfsprekend voor hun belangen opkomen. De gemeente geeft aan deze mensen voldoende ondersteuning, bijvoorbeeld via zelfhulpgroepen en cliëntenorganisaties, zodat zij volwaardig kunnen participeren.
- 114 Mensen met ernstige psychische problemen en mensen die dakloos zijn krijgen passende ondersteuning in het vinden van werk, opleiding of andere geschikte dagbesteding. Hierbij is ruimte voor de eigenheid en kwetsbaarheid van mensen.
- 115 Drugsgebruik op straat geeft overlast en kan een gevoel van onveiligheid geven. Er wordt een harddrugs gebruikersruimte ingericht bij het gebouw 'Nieuwe Energie'. Ex-verslaafden worden zo niet meer geconfronteerd met drugsgebruik, waardoor zij minder makkelijk in de verleiding komen weer te gaan gebruiken.
- 116 De gemeente gaat heroïne op medische indicatie en onder medische begeleiding aan een beperkte groep langdurig en ernstig verslaafden verstrekken.

III. OPEN LEIDEN

GroenLinks wil dat Leiden een open stad blijft: een stad die open staat voor de wereld, een gemeente die open luistert naar haar burgers, een samenleving die open is voor iedereen: jong en oud, homo en hetero, man en vrouw, oude en nieuwe Leidenaars.

In een open stad is er een bruisend cultureel klimaat. Kunst verruimt immers je blik op de wereld. Ook de gemeente moet een ruime blik houden. Leiden versterkt haar banden met andere steden van Afrika tot Amerika, en draagt bij aan een eerlijke wereld. Steeds meer Leidenaars komen van buiten Leiden: studenten, expats maar ook migranten en vluchtelingen. GroenLinks koestert de diversiteit in Leiden. We streven naar een tolerante, multiculturele samenleving waar ruimte is voor verschillende levensstijlen, culturen en geloven. Onveiligheid en intolerantie verkleinen de ruimte voor verschillen. GroenLinks wil onveiligheid voorkomen zonder onschuldige burgers in hun vrijheid te beperken. Leiden is een stad van vrije, autonome, mondige burgers. Juist de gemeente moet luisteren naar de argumenten van de Leidse burgers.

Bestuur en democratie - Een open gemeente in een open stad

In Leiden zijn levendige discussies, in de raad en in de stad. Deze twee moeten met elkaar verbonden worden. De gemeente en de Leidse politiek moeten meer doen om burgers te betrekken bij de vorming van haar beleid. De Leidse politiek moet luisteren naar de argumenten van burgers en hen meer zeggenschap geven over hun eigen omgeving.

- 117 GroenLinks Leiden is voorstander van het referendum als een manier om burgers direct inspraak te geven op het gemeentelijk beleid. Het referendum mag door politici niet gebruikt worden om vraagstukken waar zij zelf niet uitkomen terug te geven aan de burgers. Een referendum kan alleen nog worden uitgeschreven op initiatief van de burgers. Een referendum kan alleen gehouden worden over onderwerpen waar de gemeente eindbevoegdheid over heeft
- 118 De gemeente betreft bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium bij plannen voor de woon- en leefomgeving. Het gemeentebestuur geeft hierbij zo concreet mogelijk aan wat het doel is van het plan en welke ruimte er is voor invloed van bewoners.
- 119 Bij inspraakprocedures zijn het vaak dezelfde groepen die het woord voeren: blanke mannen van middelbare leeftijd. De gemeente zoekt andere groepen (vrouwen, jongeren, studenten, nieuwe Leidenaren) actief op om ook hen de mogelijkheid te geven inspraak te leveren.
- 120 Een duidelijke taakverdeling tussen de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtenaren is nodig om de kwaliteit van het bestuur te vergroten en om de politiek transparanter te maken.
- 121 Samenwerking in de Regio Holland Rijnland moet democratischer en beter georganiseerd worden. De gemeenteraden van de verschillende regio's moeten grip kunnen houden op besluiten die de hele regio aangaan. In de toekomst zou Holland Rijnland op bestuurlijk niveau moeten opereren als een provincie.
- 122 Informatie op de gemeente website moet nog beter en begrijpelijker beschikbaar gemaakt worden, dit geldt onder andere voor blinden en slechtzienden. Meer informatie op de website wordt beschikbaar gemaakt in het Turks en Arabisch voor nieuwe Leidenaren.

- 123 Er wordt alleen tot verzelfstandiging van gemeentelijke diensten overgegaan als inwoners van Leiden hier aantoonbaar voordeel aan overhouden en de werknemers er niet op achteruit gaan.
- 124 Ontspannen ambtenaren zijn goede ambtenaren, de gemeente gaat in haar vacatures zoveel mogelijk uit van een werkweek van 32 uur en maakt flexibele werktijden mogelijk. De gemeente voert een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid.
- 125 Open source software is de toekomst. De gemeente gaat in samenwerking met andere overheden voor 2016 over naar open source software. Op lange termijn kan de gemeente zo op dure contracten besparen.

Veiligheid - Ruimte voor iedereen in een veilige stad

Er is in Leiden ruimte voor iedereen om zich zelf te zijn. Een gevoel van onveiligheid kan een grote beperking zijn voor mensen om te gaan en staan waar zij willen. We willen dat in Leiden mensen respect voor elkaar hebben en tolerant zijn voor verschil. GroenLinks Leiden wil een stad waar burgers zich vrij en veilig voelen. Repressieve middelen als camera toezicht en preventief fouilleren, die de vrijheid van burgers eerder beperken dan vergroten, passen niet in ons beeld van een vrije gemeente.

- 126 GroenLinks ziet geen voordelen in cameratoezicht. Camera's kunnen niet ingrijpen, zijn niet effectief en beperken de privacy. GroenLinks kan alleen instemmen met camera's als onderdeel van het convenant rond de Nieuwe Energie. GroenLinks is tegen geplande camera's op het Stationsplein. Camera's worden verwijderd als het probleem is opgelost of er geen meetbare positieve resultaten zijn.
- 127 GroenLinks Leiden is geen voorstander van preventief fouilleren. Als dit middel wordt ingezet gebeurt dit onder strikte voorwaarden. Er mag onder geen beding sprake zijn van discriminatie op welke grond dan ook. De toepassing moet beperkt zijn in duur en omvang.
- 128 Gebiedsontzeggingen, samenscholingsverboden en noodverordeningen worden slechts onder strikte voorwaarden toegepast en voortdurend getoetst op noodzaak, effectiviteit en rechtsbescherming.

- 129 Er worden weerbaarheidstrainingen georganiseerd voor buurtbewoners om hen beter te leren inschatten wat wel en wat niet onveilige situaties zijn en hoe ze daarmee het beste kunnen omgaan.
- 130 De gemeente organiseert een nieuwe campagne om woningen en bedrijfspanden te beveiligen tegen inbraken. In 2014 zijn alle woningen in Leiden voorzien van het Keurmerk Veilig Wonen.
- 131 Bij de (her)inrichting van wijken gaat de gemeente expliciet rekening houden met veiligheidsaspecten. Zo kan een juist geplaatste lantaarnpaal het gevoel van veiligheid van burgers versterken en criminaliteit voorkomen.
- 132 Om overlast en (kleine) conflicten tussen burens op te lossen moet er een beroep gedaan kunnen worden op buurtbemiddelaars.
- 133 De politie moet gevoel houden voor bijzondere problemen van specifieke groepen en representatief zijn voor de Leidse bevolking. Er komen wervingscampagnes om de diversiteit van de politie te vergroten.
- 134 De politie heeft bijzondere aandacht voor homofoob en racistisch geweld. Deze vormen van geweld worden apart geregistreerd.
- 135 De politie gaat meer aandacht besteden aan huiselijk en seksueel geweld, zoals kindermishandeling en kindermisbruik. In de signalering en aanpak gaan scholen, jeugdhulpverlening en de gemeente intensiever samenwerken.
- 136 GroenLinks is een voorstander van legalisatie van softdrugs, in de stad hoort er dus ruimte te zijn voor nieuwe coffeeshops, ook buiten de binnenstad.

Cultuur - Kunst van de stad

Kunst ontroert, stimuleert, inspireert, choqueert, amuseert, irriteert of confronteert. Door het beleven en het beoefenen van kunst verruimen we de blik op onszelf en de wereld om ons heen. Daarom zijn kunsteducatie, -beleving en -beoefening voor GroenLinks van groot belang. Een creatieve stad is alleen mogelijk met een bloeiend cultureel klimaat: gevarieerd, open voor vernieuwing en toegankelijk voor iedereen. De gemeente formuleert daarom een heldere, vooruitstrevende toekomstvisie op kunst en cultuur in Leiden. De aanwezige culturele infrastructuur moet beter benut worden. Het gemeentelijk kunstbeleid richt zich op alle inwoners en op alle wijken van Leiden.

- 137 Leiden introduceert de Leidse pas van ontdekkingen met een bijbehorende website. Deze pas geeft kortingen op culturele en sportieve activiteiten. Deze pas is gratis voor mensen met een minimum inkomen.
- 138 Het LAKtheater moet behouden blijven. Juist in dit vlakkevloertheater is ruimte voor kindertheater en theatervoorstellingen voor een minder groot publiek. Het LAKtheater zou kunnen worden ondergebracht bij het Stedelijk Concertgebouw Leiden.
- 139 De gemeente zorgt voor voldoende middelen voor een gedurfde en toegankelijke programmering van de diverse culturele instellingen en evenementen en voor de promotie en bereikbaarheid daarvan.
- 140 Er komt een Leidse Raad voor Kunst en Cultuur. Deze onafhankelijke raad adviseert het gemeentebestuur van Leiden over kunst- en cultuurbeleid.
- 141 Om jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur is het belangrijk dat hiervoor aandacht is in het basis- en voortgezet onderwijs. De gemeente en de Leidse kunst- en cultuurinstellingen werken samen om scholen te stimuleren vaker gebruik te maken van het brede culturele aanbod.
- 142 Door kunsteducatie en amateurkunst beter op elkaar af te stemmen kan makkelijker doorstroming plaats vinden van de educatieve sector naar de vrijetijdssector. Hoge ambities in de amateurkunst en samenwerking met professionele instellingen worden door de gemeente gestimuleerd.

- 143 De geschiedenis van Leiden ligt opgeslagen in het Regionaal Archief. De gemeente spant zich in om een breder publiek kennis te laten maken met de Leidse geschiedenis.
- 144 De geschiedenis van Leiden is niet alleen zichtbaar in de vele monumenten maar ook in kenmerkende interieurs en in typische voorbeelden van architectuur uit het recente verleden zoals gebouwen uit de wederopbouwperiode. De gemeente is zich bewust van dit culturele erfgoed en zet zich in om dit te behouden door middel van restauratie of herbestemming.
- 145 De gebouwen van nu zijn de monumenten van de toekomst. Daarom hanteert de gemeente een ambitieus architectuurbeleid waarin vernieuwende architecten een kans krijgen. Ook bij overeenkomsten met externe ontwikkelaars doet de gemeente een uitspraak over de gewenste, ambitieuze, architecten keuze.
- 146 Kunst in de openbare ruimte is belangrijk voor de aantrekkelijkheid van de stad en confronteert mensen op een vrijblijvende manier met verschillende vormen van kunst. De gemeente initieert en stimuleert de realisatie van meer kunst in de openbare ruimte. Wanneer de gemeente zelf een nieuw project realiseert dan maakt een openbaar kunstwerk daar vanzelfsprekend deel van uit.
- 147 Voor Leidse kunstenaars is het belangrijk dat er in de stad voldoende geschikte atelier-, studie- en oefenruimten zijn. De gemeente zorgt hiervoor. Nieuwe, betaalbare, ateliers kunnen worden gehuisvest in tijdelijk leegstaande panden van de gemeente zoals het voormalige belastingkantoor.

Diversiteit - Stad van vluchtelingen

GroenLinks wil dat Leiden weer echt een stad van vluchtelingen wordt. Een stad waar ruimte is voor verschillende geloven, opvattingen en levensstijlen. Tolerantie is niet onverschilligheid naar de ander, maar respect en begrip voor verschillen. Oude en nieuwe Leidenaren moeten elkaar kunnen vinden, actief betrokken raken en met elkaar de dialoog aangaan. Een echte stad van vluchtelingen heeft natuurlijk haar deuren open staan voor mensen die vluchten voor oorlog en onderdrukking.

- 148 Leiden verwelkomt vluchtelingen. Er moet weer een permanente opvanglocatie voor vluchtelingen in Leiden komen.

- 149 GroenLinks respecteert dat het vreemdelingen- en asielbeleid een Rijkszaak is. Maar de praktijk van alledag is dat gemeenten het hoofd moeten bieden aan de negatieve maatschappelijke consequenties van het vreemdelingenbeleid. Daarom zijn op lokaal niveau soms maatwerkoplossingen nodig, die onaantvaardbare maatschappelijke en openbare orde problemen binnen de perken houden.
- 150 Vluchtelingen krijgen de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren. Vluchtelingen worden gestimuleerd om om dit zo snel mogelijk te doen. Ze krijgen zo nodig hulp bij het participeren in de samenleving, bijvoorbeeld in de vorm van fietsles. Bij integratie blijft Stichting Vluchtelingenwerk de voorkeurspartner.
- 151 Om te voorkomen dat uitgeprocedeerden op straat belanden, vangt Leiden hen op menswaardige wijze op, voordat zij veilig naar hun land van herkomst kunnen terugkeren. Dat houdt onder andere in dat er in de opvang voldoende fysieke ruimte en privacy is voor de verschillende mensen die daar samenleven.
- 152 Mensen die geen verblijfsstatus hebben kunnen bang zijn dat zij worden opgepakt als zij medische -zowel fysiek als mentaal- hulp vragen. Het reguliere hulpaanbod wordt actief onder de aandacht van deze groep gebracht waarbij hen uitgelegd wordt dat zij veilig hulp kunnen krijgen. Hierbij wordt samengewerkt met Stichting Uitgeprocedeerde Vluchtelingen en Stichting Gezondheidszorg Illegalen.
- 153 Als kinderen in de knel (dreigen te) komen kijkt de gemeente vanuit de Rechten van het Kind, en is er dus aandacht voor de kindvriendelijkheid van de opvang.
- 154 GroenLinks is fel tegenstander van uitbuiting van illegalen. Politie en leerplichtambtenaren treden actief op wanneer zij leerplichtige kinderen zien werken, bijvoorbeeld als straatmuzikant. Ouders worden niet beboet maar juist geholpen om hun kind op een school te plaatsen.
- 155 De gemeente stimuleert oude nieuwe Leidenaren om de Nederlandse taal te leren.
- 156 Doorstroming vanuit de inburgeringscursus naar opleidingen, werk en participatietrajecten wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.

- 157 Zelforganisaties van migranten en vluchtelingen zijn bondgenoten in het proces van integratie in de samenleving. Zij verdienen een stevigere positie in het gemeentelijk beleid. Daarom mogen zij niet alleen op projecten afgerekend worden, maar moet er ook gekeken worden naar de toegevoegde rol in vertegenwoordiging, aanspreekpunt, vraagbaak, mediator bij problemen en dergelijke.
- 158 Ontmoetingsfaciliteiten voor, ondersteuning en opvang van, en voorlichting aan Leidse homoseksuelen, lesbische en biseksuele jongeren worden uitgebreid. Bijzondere aandacht gaat hierbij uit naar nieuwe Leidenaren.
- 159 Alle ambtenaren van de burgerlijke stand dienen bereid te zijn om een huwelijk van partners van gelijk geslacht te voltrekken.

Internationaal - Leiden Wereldstad

Natuurlijk kan Leiden veel eerlijker en groener. Maar in vergelijking met veel steden in de wereld gaat het hier heel goed. Armoede en vervuiling tekenen veel steden in ontwikkelingslanden. Door het goede voorbeeld te geven en gemeenten in ontwikkelingslanden met raad en daad bij te staan kan ook Leiden als gemeente haar verantwoordelijkheid nemen voor een eerlijkere en groenere wereld.

- 160 De gemeente maakt werk van eerlijke handel. Ze neemt meer Fair Trade producten af. In 2014 voldoet Leiden aan alle criteria van de Fair Trade gemeente.
- 161 De gemeente draagt kennis over aan gemeenten in ontwikkelingslanden, bijvoorbeeld op het gebied energiebesparing.
- 162 GroenLinks pleit voor een uitbreiding van de stedenbanden, in de eerste plaats met een gemeente waar veel Leidenaren oorspronkelijk vandaan komen.
- 163 De gemeentelijke fondsen worden duurzaam belegd. De gemeente moet niet hopen op hoge risicovolle winsten maar kiezen voor duurzame fondsen, die investeren in het milieu en die oog hebben voor mensenrechten.

FINANCIËEL PERSPECTIEF

GroenLinks Leiden is ambitieus. We stellen in dit programma veel nieuwe projecten voor. Maar we zijn ook realistisch: niet alles wat we zouden willen is mogelijk onder de huidige financiële omstandigheden. Daar hebben we bij het schrijven van dit programma expliciet rekening mee gehouden.

Twee factoren zorgen ervoor dat de gemeente in Leiden in de komende jaren weinig ruimte heeft: ten eerste is er de financieel-economische crisis. Hierdoor zal het inkomen van de gemeente uit belastingen afnemen, anderzijds zal de vraag naar sociale voorzieningen hierdoor toe nemen. De crisis heeft ook gevolgen voor de bijdragen die Leiden krijgt van het Rijk. Hierop zal door het Rijk bezuinigd worden. Ten slotte neemt de bevolking van Leiden af. De gemeente krimpt. Dit heeft ook gevolgen voor het inkomen van de gemeente uit belastingen en Rijksbijdragen. Met het oog op deze financiële omstandigheden maakt GroenLinks Leiden een aantal heldere keuzes.

-
- 164 Als er bezuinigd moet worden, ziet GroenLinks Leiden af van bezuinigingen op de sociale zekerheid. Lasten moeten niet worden afgewenteld op de zwakste schouders, maar juist in tijden van crisis moeten de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
- 165 GroenLinks stelt voor om een aantal onnodige projecten niet door te laten, zoals nieuwe permanente parkeergarages binnen de singels.
- 166 Onze sociale en groene voorstellen kosten niet alleen maar geld: door mensen duurzaam aan het werk te helpen kunnen we uitkeringen uitsparen. Door als gemeente energie te besparen kunnen we belastinggeld aan betere doeleinden uitgeven.
- 167 De lokale Leidse economie wordt gestimuleerd door te investeren in duurzaam ondernemen, groene energie en in de aantrekkelijkheid van de autoluwe binnenstad en het Leidse culturele leven.
- 168 De bevolking van Leiden neemt niet af omdat er geen mensen hier willen wonen, maar omdat er zo weinig ruimte is om in Leiden te bouwen. Om de bevolking van Leiden op peil te houden wil GroenLinks in hoge dichtheden bouwen.
- 169 GroenLinks sluit lastenverhogingen niet op voorhand uit. Zolang rioolheffing en afvalstoffenheffing niet geheven worden volgens het principe “de vervuiler betaalt” vinden verhogingen zoveel mogelijk plaats bij de OZB opdat de sterkste schouders zoveel mogelijk de zwaarste lasten dragen.

COLOFON

Een uitgave van GroenLinks Leiden, copyright 2009.

Het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraad 2010-2014 is samengesteld door de programmacommissie, bestaande uit:

Jan Thijs Leeuwrik Nieborg
Jenny de Jeu
Popko Kuiper
Simon Otjes
Walter van Peijpe

Ontwerp en layout door dash__ graphic design.

Luchtfoto's van Leiden © Aerodata Int, Surveys, 2009;
overige foto's door Walter van Peijpe en Hans van Egdom.

Met dank aan Jenny de Jeu en Stéphanie Bakker
voor al hun hulp.

Dit verkiezingsprogramma is gedrukt op gerecycled papier.

GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDE
RAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 201
GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDE
RAMMA 10 - 201
GROENI S LEIDE

GROENI S LEIDE
RAMMA 10 - 201
GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDE

LEIDEN: GROEN, SOCIAAL EN OPEN

GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDE
RAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 201
GROENLINKS LEIDEN VERKIEZINGSPROGRAMMA 2010 - 2014 GROENLINKS LEIDE